

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.190/2023/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. szeptember 10.

Az ügy tárgya: befolyással üzérkedés büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 511.B.165/2021/32., ítélet,
tárgyalás, 2021. december 2.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.46/2022/9., ítélet,
tanácsülés, 2022. június 14.
jogerős: 2022. július 18.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a befolyással üzérkedés büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.46/2022/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. december 2. napján meghozott 511.B.165/2021/32. számú ítéletével a terheltet az ellene befolyással üzérkedés büntette [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Az ügyészség által bejelentett fellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. június 14. napján meghozott 2.Bf.46/2022/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terheltet bűnösnek mondta ki befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt mint visszaesőt 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések javítása mellett egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A másodfokú bíróság ítéletével szemben az arra jogosultak fellebbezést nem terjesztettek elő, így az 2022. július 18. napján jogerős lett.

[4] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által kiegészített és helyesbített, a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás lényege a következő.

A terhelt 2015. június 29. vagy 30. napján telefonon megkereste a számára addig ismeretlen 1. számú tanút, és azt állította neki, hogy a Vámhivatalnál egy olyan céghálózat ellen folytatnak vizsgálatot, mely ugyan ellene is folyik, de annak „minden szála” az 1. számú tanúra mutat, és erről kellene egyeztetniük. A telefonos megbeszélés során a terhelt és az 1. számú tanú személyes találkozót beszélt meg másnapra egy gyorsétterembe. A találkozón a terhelt azt állította az 1. számú tanúnak, hogy több cég ellen eljárást folytatnak, amelyek kapcsán ő is érintett, azonban a nyomozás jelenleg úgy áll, hogy a „piramis csúcsán” az 1. számú tanú van, és az eljáró személyeinek el kell dönteniük, hogy komoly nyomozást indítsanak-e vele szemben, ezért nem szabad félvállról vennie ezt az információt. A terhelt azt mondta, hogy ezen információkat a vámhivatalnál dolgozó jó barátja mondta neki, és azt is állította, hogy az eljáró személyek befolyásolásával el tudja intézni, hogy ne az 1. számú tanú, hanem más ellen folytassanak nyomozást.

Ezt követően, a 2015. július 7. napján létrejött személyes találkozásuk során a terhelt ismét azt állította az 1. számú tanúnak, hogy a vámhivatalnál lévő nyomozás állása szerint ő van a

piramis csúcsán, ez nem gyerekjáték, valamint biztosította őt, hogy ennek bizonyítékául papírt is mutat majd neki a következő találkozásuk alkalmával.

A 2015. július 10. napján folytatott telefonbeszélgetésük során az 1. számú tanú arra vonatkozó kérdésére, hogy mit vár ezért cserébe a vámhivatali kontaktja, „pénzt?” a terhelt azt válaszolta, hogy „mindenki pénzből él, pénzből megoldható bármi”.

A terhelt ekkor ismét biztosította az 1. számú tanút arról, hogy az ellene folyó eljárásról iratot is tud mutatni részére. Ezzel azt a látszatot keltette, hogy hivatalos személyt fog megvesztegetni.

A terhelt újabb találkozót szervezett 2015. július 14. napján egy kávézóba, ahová odahívta a 2. és a 3. számú tanút is, akiket mint nyomozókat nevezett meg az 1. számú tanúnak. A találkozó során a 2. és 3. számú tanú viselkedésükkel szándékosan, hamisan megerősítették az 1. számú tanú számára ezen benyomást. Az 1. számú tanú ellen folyamatban lévő eljárás létezésének bizonyítására a 2. számú tanú bemutatott neki egy rendőrségi fejléccel és Rendőrség bélyegzővel ellátott, ellene folyamatban lévő operatív nyomozásról szóló okiratot.

A terhelt újabb találkozót szervezett másnapra, ahol ismét megjelent a 2. és 3. számú tanú is. Az 1. számú tanú közölte a 2. és a 3. számú tanúval, hogy nem tud – az általuk neki e körben címzett kérdésekre – se cégekről, se életellenes bűncselekményekről információkat szolgáltatni. A beszélgetés elején a 2. számú tanú megkérdezte a terheltet, hogy hozott-e borítékot, mire a terhelt megtapogatta a zsebét, és jelezte, hogy az van nála.

A megbeszélésről ezt követően az 1. számú tanú távozott, a 3. számú tanút és a terheltet az intézkedő rendőrök előállították, a terhelttől 3.000.000 forintot lefoglaltak, amely összeg a későbbiekben részére kiadásra került.

A Fővárosi Főügyészség a hivatalos személyi jelleg színlelésével elkövetett befolyással üzérkedés büntette miatt a 2. és 3. számú tanúval szemben a nyomozást megszüntette.

II.

[5] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapítottnak – a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság ítéletének hatályban tartása érdekében.

[6] A felülvizsgálati indítvány szerint a másodfokú bíróság az anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a tényállást és a terhelt büntetőjogi felelősségét.

[7] Kifejtette, hogy a bizonyítási eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy a terhelt bármilyen előnyt kért volna az 1. számú tanútól, miként az sem, hogy ezzel a magatartásával hivatalos személyt kívánt megvesztegetni. Az ügyben szereplő másik két személy hivatalos személyi minősége nem nyert megerősítést, illetve valójában az 1. számú tanú volt az, aki az ellenszolgáltatás módját felvetette.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.1303/2023/2. számú nyilatkozatában a védő felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[9] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány valójában a megállapított tényállást támadja és a bizonyítékok értékelését sérelmezi, erre azonban felülvizsgálatban nincs lehetőség. Az irányadó tényállás alapján a terhelt bűnösségének megállapítására törvényesen került sor, és a cselekményének minősítése is helyes.

[10] A tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy a terhelt valótlannul állította, hogy hivatalos személyt fog befolyásolni azért, hogy az 1. számú tanú ellen ne induljon büntetőeljárás. Azt igyekezett erősíteni az 1. számú tanúban, hogy úgy lehet megoldani ezt a helyzetet, ha a vámhivatnál dolgozó ismerősének pénzt juttatnak.

[11] Az ítélezési gyakorlatra hivatkozással utalt rá, hogy az előny kérésének (elfogadásának) nem kell okvetlenül szóban, még kevésbé részletezetten elhangoznia, ráutaló magatartással is teremthető olyan helyzet, amelyben az előny adója biztos lehet, hogy a hivatalos személy előny fejében a kötelességét meg fogja szegni.

[12] Jelen ügyben a terhelt egyértelműen kifejezésre juttatta az 1. számú tanú előtt, hogy egyetért a pénz, azaz a jogtalan előny nyújtására való felvetéssel. Olyan helyzetet teremtett, amiben mindenki számára egyértelmű volt, hogy az 1. számú tanú számára kedvező helyzet úgy érhető el, ha pénzt ad a terheltnek azért, hogy a terhelt a hivatalos személy ismerősét megvesztegesse.

[13] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a terhelt védője kifejtette, hogy a jelen ügyben a másodfokú bíróság tévesen mérlegelt, és ebből következően megnyílt a lehetőség az általa megállapított tényállás támadására. Álláspontja szerint felülvizsgálati indítványnak van helye ugyanis, ha a tényállást tévesen állapították meg, vagy téves az abból levont jogi következtetés. Kiemelte, hogy nem nyert bizonyítást, hogy a terhelt bármilyen anyagi előnyt kért volna, és az sem volt megállapítható, hogy magatartásával hivatalos személyt fog megvesztegetni.

[14] A védő észrevételére tett nyilatkozatában a Legfőbb Ügyészség rámutatott, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ez pedig az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által helyesbített és kiegészített tényállás.

III.

[15] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[16] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[17] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[18] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[19] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[20] A terhelt védője valójában a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta akkor, amikor a másodfokú bíróság tényállást javító tevékenységét, mérlegelését kifogásolta. Ily módon valójában tényálláson kívüli körülményekre hivatkozással eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta. Erre azonban felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[21] Helyesen utalta a Legfőbb Ügyészség arra, hogy az irányadó tényállás az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, a másodfokú bíróság helyesbítéseivel és kiegészítéseivel {Kúria Bfv.II.485/2022/8. [44] bekezdés, BH 2023.234.}.

[22] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[23] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt terhére rótt cselekményeket befolyással üzérkedés büntették [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] minősítette, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[24] A Btk. 299. § (1) bekezdése alapján befolyással üzérkedést követ el, aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más számára jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személy által kért vagy harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kéréssel vagy elfogadójával egyetért.

[25] A hivatkozott törvényhely (2) bekezdés a) pontja alapján a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt veszteget.

[26] A bűncselekmény megállapításának feltétele, hogy az elkövető arra hivatkozzon: hivatalos személyt fog befolyásolni. A cselekménynek összefüggésben kell állnia annak a hivatalos személynek a tevékenységével, akinek befolyásolására hivatkozik az elkövető.

[27] Jelen ügyben a befolyással üzérkedés büntették lehetséges elkövetési magatartásai közül a terhelt a jogtalan előny ígéretének elfogadásával valósította meg a bűncselekményt.

[28] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:

- a terhelt azt állította az 1. számú tanúnak, hogy az igazgatóságon folyamatban van egy nyomozás, amelynek kapcsán ő is érintett, és az eljáró személyeknek döntenük kell, hogy indítsanak-e vele szemben nyomozást;
- közölte azt is, hogy ezen információkat a vámhivatalnál dolgozó jó barátja mondta neki;
- továbbá állította, hogy az eljáró személyek befolyásolásával el tudja intézni, hogy ne az 1. számú tanút, hanem más ellen folytassanak nyomozást;
- az 1. számú tanú arra irányuló kérdésére, hogy az ismerőse pénzt vár-e ezért cserébe, a terhelt azt válaszolta, hogy „mindenki pénzből él, pénzből megoldható bármi”;
- biztosította az 1. számú tanút, hogy az ellene folyó eljárásról iratot is tud mutatni neki;
- személyes találkozásukon két másik személlyel jelent meg, akiket a vámhivatalnál dolgozó nyomozóként mutatott be, és akik a viselkedésükkel ezt megerősítették;
- egyikük egy nyomozással kapcsolatos, hivatalosnak látszó iratot is megmutatott az 1. számú tanúnak;
- a következő találkozón a terhelttel együtt érkező egyik, előzőleg nyomozóként bemutatott személy megkérdezte a terheltet, hogy hozott-e borítékot, mire a terhelt megragadta a zsebet, és jelezte, hogy az van nála.

[29] A Kúria rámutat arra, hogy a befolyásolásra hivatkozásnak nem feltétlenül kifejezettnek, de a körülményekből félreérthetetlennek kell lennie.

[30] Az irányadó tényállásban rögzített tények alapján megállapítható, hogy a terhelt – a vele együtt megjelenő személyek segítségével – egyértelművé tette az 1. számú tanú számára, hogy a jogtalan előnyért (pénzért) hivatalos személyt fog befolyásolni az 1. számú tanúval szembeni eljárás leállítása érdekében.

[31] Helytállóan állapította meg az ítélőtábla, hogy amikor az 1. számú tanú a segítségért kérdés formájában pénzt ajánlott fel, arra a terhelt olyan választ adott, amely nem értékelhető másként, csak úgy, hogy a terhelt a pénz ígéretét elfogadta {Fővárosi Ítélőtábla 2.Bf.46/2022/9. számú ítélet [37] bekezdés}.

[32] Az irányadó tényállásban rögzített tények együttes, összességében történő értékelésével arra a következtetésre lehet jutni, hogy a terhelt az általa igénybe vett személyekkel létrehozott, az általa mondottakat nyomatékosító helyzetben az ismételt kijelentéseivel (közléseivel), illetve a az 1. számú tanú pénz átadásával kapcsolatos kérdésére adott válaszával zárt láncolatot alkotóan egyértelművé tette a számára, hogy anyagi juttatás ellenében képes és hajlandó hivatalos személyeket befolyásolni az érdekében.

[33] A védő álláspontja szerint nem nyert bizonyítást, hogy a terhelt hivatalos személyt kívánt megvesztegetni.

[34] Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat a következőkre.

[35] Mivel köztudomású tény, hogy a nyomozó hatóságoknál, így a vámhivatalnál szolgálatot teljesítő, büntetőügyek nyomozási szakaszában eljáró vizsgálók hivatalos személyek, a terhelt ebben való tévedése fel sem merül.

[36] Megjegyzi a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárásban a tévedésre mint büntethetőséget kizáró okra is csak akkor lehet hivatkozni, ha az irányadó tényállás tartalmaz olyan ténybeli körülményeket, amelyek alkalmat adhatnak ilyen jogkövetkeztetés levonására (BH 2011.183.).

[37] Jelen ügyben a megállapított tényállásban ilyen körülmény nincs.

[38] Ekként a Kúria a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

IV.

[39] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[40] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. szeptember 10.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági ügyintéző